

# CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

**Szerkesztőség:**  
Füzet 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.  
Megjelen minden vasárnap reggel.  
Kéziratok nem adatnak vissza

**Előfizetési díj:**  
Egész évre 4 frt Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.  
**Hirdetéseket**  
a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.  
Egyes szám ára 8 kr.

**Kiadóhivatal:**  
Weisz Már könyvkereskedése, hova az előfizetési és hirdetési díjak küldendők.  
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.  
Nyilttér petit sora 30 kr.

## Csak azért is.

Már több, mint tíz éve, hogy községünk intelligens közönsége folyton farkasszemet néz egymással. A helyett, hogy vállvetve működne a község előre haladása érdekében, folyton egymással szemben, egymás ellen működnek. Ha az egyik fél, akár milyen üdvös dolgot akar keresztülvinni, hajótörést szenved a másik fél makacs ellenállása miatt. Amit üdvösnek és előnyösnek talál az egyik, csak azért se kell a másiknak, ha bár tiszta lelkiismerettel magába szálva azt jónak, helyesnek találja.

Ennek az ujhuzásnak és átkos versengésnek pedig nem csak egyesek, hanem az összes adófizető közönség vallja kárát. A község kormányzatának kerekéi megállnak, nem működnek, mert a rugót, mely a kerekéket mozgásba hozná, lekötik, sőt ketté is törik. Pedig, ha együtt működne, ha egymást támogatná, ha legalább akkor, midőn az adófizető közönség, midőn a község érdekéről van szó, csak egy rövid időre, hát városunk kulturája tíz évvel vitetnék előbbre.

Nem mondjuk mi azt, hogy ez a párt, melyhez mi is tartozunk, melyhez bennünket meggyőződésünk vezérelt, ment minden hibától, mert hiszen az emberi gyarlóságból kifo-

lyólag nem is lehet a hibáktól és a tévedésektől ment; de azt ki merjük mondani és be is tudjuk bizonyítani, hogy ezt a pártot a személyes gyűlölet, a bosszu sohasem vezérelte. Ha igazság érzetének, ha tiszta meggyőződésének tudatában, annak idejében büszkén ragaszkodott is elveihez, de az elvtagadás, a bosszuálás, a személyes gyűlölet és a denúciálás terén, sohasem versenyzett ellenfeleivel.

Ennek a pártnak vezérférfiai, sohasem kötötték feltételhez elvi meggyőződésüket. Sohasem mondták azt, hogy „csak azért se“ kell nekik ez, vagy az, mert ezt vagy azt Szvoboda és Csemegi akarják. Nem hagyták cserbe a pártot, nem adták fel elveiket személyes gyűlöletből, mert nem egyén, hanem az elv szolgálatába állottak. Elhíhetik a t. ellenpárt, hogy az esetben, ha ezelőtt 7—8 évvel Szivák Imre dr. a Csemegiék álláspontjára helyezkedett volna is, mi és ez a párt melyhez tartozunk, a képviselőválasztáskor, még is Szivákra szavazott volna. Még ellenben, Szvoboda urék csak azért léptek át az ellenzékhez, mert Szivák igazságsabbnak és helyesebbnek találta azt az álláspontot, melyet Réti és társai vallottak, a község belügyei tekintetéből.

Ugy tudjuk: mert hiszen éppen helybeli renegát szabadelvűpárt vezér-

egyéniségeitől hallottuk, hogy ismét hajlandók visszatérni a párt kebelébe, azon feltétellel, ha nem Szivákot jelöljük képviselőül. Hát tudomásukra is hoztuk, hogy Szivák korántsem reflektál a csongrádi mandátumra és azt tudomásukra juttattuk, hogy Gajári Ödönt szándékozzunk felleptetni, egyúttal várakozó álláspontra helyezkedtünk, hogy vajjon Gajári jelöltsége ellen nem lesz-e kifogásuk.

Rövid idő múlva kijelentették, hogy Gajári jelöltségében megnyugodnak, sőt azt helyeslik is és készek Gajári jelöltségét támogatni szavazatukkal is.

Az igazat megvallva, minket ezen kijelentés megnyugtatót. Megnyugtatót egyrészt azért, mert azt reméltük, hogy végre a helybeli szabadelvűpárt még is csak tömörülni fog, más részt meg azért, mert minden izgalom nélküli egyhangú választásra lesz kilátásunk. Mindazonáltal, ismerve az illetők gondolkodás módját, kijelentésük öszinteségében mind addig kételkedtünk, míg még arról nem vettünk tudomást, hogy az illetők öszintetetésbe léptek Gajárral és támogatásukat személyesen fel is ajánlották.

Sajnos, feltevésünkben úgy látszik rövid idő alatt ismét esalatkoztunk. Valamint a nyulból nem lesz jáger, úgy nem lesz t. ellenfeleinkből sem őszinte ember. Mert alig hogy felajánlották támogatásukat, hát már

## TÁRGYA.

### Az én dolgom a Pesti Naplónál.

Jókai Mór-tól.

Most is édesen gondolok vissza azokra a szép, csendes időkre, amiket úgy hívunk, hogy *Bach-korszak*.

Schmerlingnek sikerült a *Bach* elődeit rehabilitálni.

A *Bach* és a *Schmerling* éra úgy áll egymás mellett, mint a *Nirvána* meg a *Dante* pokla: amott a semmivéporlás elmállasító lassu zibbadása, emitt a torturák minden fajtájának keresztülpróbálása.

A magyar ujságíróknak a *Bach* idejében az volt a jelszava: „ne szólj szám, nem fáj fejem“. *Schmerling* uralmában meg az, hogy: „ha szólsz is megbánod; ha nem szólsz is megbánod“.

Az ötvenes években lélekzetet venni minden honpolgárnak, rang és faj különbség nélkül, teljesen szabad volt, de már a lélekzetet vissza is lehelleni, úgy hogy ennek hangja is hallható legyen, csupán a magyar ó-kon-

zervatívéknek. A többi mind „mundtot“ volt. (Nincs erre — ne is legyen, magyar szó.)

Dicséretükre legyen mondva, ezt a jogukat fel is használták. Szidták a kormányt nemcsak Budapesten, de még odafent Bécsben is.

A magyar ó konzervatívok lumene volt *Ürményi József*. A magyar nemzeti ellenzék egyedüli látható feje. Ahhoz ragaszkodtunk, mint a *horgas atómusok*, mi többi szétzüllött magyar hazafiak: *Kemény Zsigmond*, *Csengery Antal*, *Kazinczy Gábor*, *Szilágyi Sándor*, magam is.

Egész legendakör képződött az alakja körül.

Hogy figurázta ki a bécsi Hofburg fényes udvari báljában a mindenható *Bach* minisztert, fenhargon kérdezve tőle: „nun lieber Herr Doktor (!) was haben Sie neues vor, um Ungarn zu beglücken?“ Hallatlan merénylet!

De hasonló merészség volt, amikor *Ürményi József* a budai várban a helytartó által adott udvari bálon odaplántálta magát a legelső hivatalnokvezér elé hátat fordítva

felé, úgy hogy a két kezét a két fiakszárnyának zsebébe mélyesztve, ő nagyméltóságát teljesen elnapszótította. Ezért felsőbb rendeletre meg is kellett duellálnia a dehonestált kegyelmes urnak *Ürményivel* a szerencse, hogy a pisztolyok lojálisak voltak.

E kiváló tekintélynek auguriuma alatt mi, fent elsorolt cidevans rebelisek egy merész vállalatot kezdtünk, a „Nemzeti Könyvtár“ kiadását. Régi krónikáknak, magyar közéletnek megörökítése volt benne a főczél. Sok nagybecsű munka lett ott összehordva: többek között *Cserey Mihály*nak nagy érdekű erdélyi korrajza. Ennek a befolyása alatt született meg *Szigligeti „Béldi Pál“* drámája s nekem is több regényem: (*Erdély aranykora*, *Törökvilág Magyarországon*, *Kétszarvu ember*.)

Később ezen a félig taposott ösvényen át megnyílt az ut egy rendes napilaphoz, amelynek concesszióját a derék idősb *Emich Gusztáv* tudta megszerezni a maga firmájának. Ez volt a *Pesti Napló*.

Csak két lap van még mai nap életben, amely a távol *Back-korszakban* merészkedett

kezdik holmi haszontalan ürügyök alatt visszaszívni.

Majd azon szerény óhajuknak adtak kifejezést, hogy Rétit távolítsák el a párt éléről, majd pedig midőn Réti, csak hogy mibe se tudjanak kapaszkodni, a párt elnökségéről leköszönt, helybeli jelöltet emlegetnek, kire készek rá szavazni, majd ezzel is felhagyva, — Darányi Ignác földművelésügyi miniszter jelöltségét kezdik emlegetni és szerintök, mind csak azért, mert Réti Gajári mellett van. Hát most már „csak azért se“ kell nekik Gajári: mert Rétinek kell. Vagyis más szóval, még meggyőződésüket is képesek újból feláldozni, csak azért, mert Réti szilárdul áll elve mellett.

No, hát t. uraim, ha önöknek „csak azért se“ kell Gajári: mert Réti szintén azt akarja képviselőül, hát akkor nekünk meg azért kell Gajári, mert önöknek nem kell! Együttal biztosítjuk önöket, hogy mi csak azért is, ha akarják önökkel, ha pedig úgy tetszik önöknek, hát önök nélkül, önökkel szemben is megfogjuk választani Gajári Ödönt Csongrád város országgyűlési képviselőjéül.

#### A gazda kongresszus.

Mikor a közélet újra felébredtespedéséből, a politikai élet harci sorompóinak megnyitása előtt, a millenáris kongresszusok tömegéből megjelen az ideje a gazdák gyülekezetének is. A demografiai kongresszus arányaival jelentkezik, mert minden nemzetek, még az argentinai köztársaság is ide küldi képviselőit.

Hímezés nélkül nem sokat tartunk a nemzetközi sokadalomról. Sokan jönnek össze, sok eszme elhangzik, melyet legtöbbször azok becsülnék, a kik felolvassák s a legtöbben meg sem értik. Egy-két szaktudós szívesen megfogja hallgatni Le vasseur Emilt, a l'Institut de France, a magyar tudományos akadémia külföldi tagját, a ki fölolvassási szándékát, tanyulmányával fejegetve, már be is jelen-

tette, valamely nemzetközi nemzetgazdasági kérdésben; hanem az öszszetoborzott gazdasági egyleteink s ezek sorában a mi küldötteink nem ezt várják: egy-két szerény biztatást, a dél-amerikai nagy ültetvényességéről, a muszka birtokosokról, hogy ők felhagynak buzatermeléssel és pedig: mert nem fizeti ki magát. Ha ők ezt nem mondják — pedig azzal tisztában van mindenki, hogy ilyen tanulmányról senki sem fog olvasni — sajnos! minékünk nem kell mondani.

Hasztalan hányjuk a falra a borsót a tekintetben is, ne szurja ki a gazdák szemét az illetékes tényező azzal, hogy a szószátyároknak módot nyujt szereplésre s ringatja a kongresszusokat, ne csak teoretikus sopánkodásokra adjon módot a gazdának, hiszen egy terhes koesi elméletnél többet ér egy kis iczi-piczi tett.

Azt mondják, korunk a cselekvés kora és azt látjuk, hogy a gyakorlati életben a gravaminális politika helyett egy kis — ha bodvavölgyi — viczinális vasut is jobban műsoron van. Még a negyedik gazdakongresszus két szulyos kötetre menő határozati javaslatai közül annyi nincs átültetve, mint a körmöm feketéje, már körmönfont módon egy új nemzetközi szóözön fenyeget, hogy az agrárpártnak fogja csinálni a propagandát, hogy akarva nem akarva — a közjogi, felekezeti téren részekre tagolt társadalmi osztály közzé még a közgazdasági határarkot is meghuzzak s a tilalomfát felállítják. Ugyan mi szükség van arra?

Egyre feltétlenül jó lesz, hogy kongresszusoktól örökre elvétessék a kedv. Még annak a társadalmi embernek, a kinek csak háromféle kongresszusi Péter-filléretet adakozni; egészben véve jól meguszta. A kefékötők és pinczérektől kezdve, a dallosok és színészekig mindenki kongresszusodott.

Most a gazdák jönnek össze s őszintén óhajjuk, legyen valami fogantatja az ő gyülekezésüknek, ne úgy, mint a — többinek.

De sokat ne várjunk tőle Mert a gazda a mai helyzetében nagyon bölösen alkalmazhatja alkalmazhatja a régi példaszót! „Segíts magadon, az Isten is megsegít“. A nemzetközi kongresszus legfeljebb arra jó, hogy az idegen nációk gazdáinak sopánkodásait meghallva tudomásul vegyünk, miként Eldorádóból senki sincs a kongresszuson.

Vagy a megelégedettek hallgatnak?

#### UJDONSÁGOK.

— **A király születésnapja.** Hagyományos kegyelettel ünnepelte meg városunk is a f. hó 18-án ő felsége, I. Ferencz József a legalkotmányosabb király születésnapját. A középületeken, járásbiróság épületén, a városházán nemzeti lobogókat lengetett a szél. A templomban pedig ünnepi istentisztelet volt annak igaz öröme, hogy a király felséges személyét friss egészségben engedi a Mindenható megérnie népei boldogságára és javára. Az istentiszteleten testületileg vett részt: a községi előjáróság és a tisztviselők, a járásbiróság s kir. adóhivatal.

— **A pusztaszeri emlékmű.** A pusztaszeri díszes emlékmű felállítására közeledik a befejezéshez. Egyelőre a munka pár napra felakadt, minthogy a kövek, melyeket vártak, nem érkeztek meg. Ha Kállós szobrászműve, az emlékmű főrésze, Árpádnak ülő alakja a jövő hetekben megérkezik, s ezt az emlékművön elhelyezik, úgy még az év őszén meg fog történni az emlékmű ünnepélyes leleplezése.

— **Eljegyzés.** Kelemen Béla dr. szegedi ügyvéd, vármegyénk tiszáninneni járásának volt főszolgabírója és most is törvényhatósági bizotts. tagja, a f. hó 19 én tartotta eljegyzését Polgár Ilonka kisaszszonnyal, Polgár László szegedi földbirtokos szeretetreméltó, szép leányával. Az eljegyzésnél násznagyok voltak: a vőlegény részéről Zsilinszky Mihály államtitkár vármegyénk volt főispánja és Polgár József jász-kunszólnokmegyei földbirtokos.

— **Boldogasszonyi bucsunkat** az idén nem látogatták oly tömegesen, mint a múlt években. Ez pedig azért történt: mert az

megszületni: mindakettőnek én voltam a keresztapja: a *Vasárnapi Ujság* és az *Üstökös*, napilap csupán a *Pesti Napló*. Ez képviselte egyedül a magyar nemzeti szellemet.

Szerkesztője volt Török János. Az egyedüli posszibilis szerkesztő széles e Magyarországon. Minden egyéb publicista terhelve volt a kormánykorok előtt. Hisz én nekem magamnak is csak úgy lehetett két éven át a *Vasárnapi Ujság*-ot szerkesztenem, hogy Pákh Albert lett megnevezve felelős szerkesztőnek; az pedig Graefenbergben üdült nehéz betegségéből s minden héten türes lapot küldtünk fel hozzá, azt visszaküldte az aláírásával ellátva s arra nyomtattuk a cenzornak benyújtandó számot.

Tehát a *Pesti Napló* munkatársa voltam én is.

Igaz, hogy csak a vonal alatt. A tárczájában jött a regényem.

Az első regényem, mely azzal a vakmerő fuffanggal jött létre, hogy naponkint egy tárczára valót irtam meg belőle, a következő napra való még csak a fejében volt meg. Könnyen beletörhetett volna a

késem. Ez a regényem volt az *Egy magyar nábob*. Szép honoráriumot kaptam érte; a *Pesti Napló*tól ezer forintot. Rengeteg pénz volt ez akkor! Kivált nekem. Nem is tudtam volna mire elkölteni, ha a svábhegyi telket (egy elhagyott kőbányát) meg nem vettem volna rajta. Hanem ez még csak felét adta ki a vételárnak: hogy a másik fele is megkerüljön, nem volt mit tennem más, mint a jó Magyar Nábob örököséből egy másik regényt leszármaztatnom: ekként támadt a *Kárpáti Zoltán*.

Ezért is megkaptam — előre — a szép ezer forintokat Emichtől. S aztán irtam ezt is, egyik tárczát a másik után a *Pesti Napló*-ba, nem aggódva a jövődők miatt.

Hanem eunél aztán csakugyan utolért a nemezis.

Az új telkemen, galagonyabozót-irtás közben a jobbkezem hüvelyujjának a körme alá szuródott egy tövis, beletört a hegye, az ujjam meggyült, nem tudtam a tollat fogni: a tárcza elmaradt a lapból.

De másnap már ott volt a szerkesztő kegyetlen fulminatoiruma az asztalomon:

„Hallja az ur! vagy regényt írjunk, vagy paszulyt öntözzünk! Ha felvette az ur az árát, írja meg az aequivalensét!“

Én aztán mit tehettem? Török Jánosnak igaza volt. Irni kellett. Irtam a folytatást *balkézzel*. Ha a tisztelt olvasó talál valami nevetni való furcsát ebben a regényben, gondoljon rá, hogy én azt *balkézzel* irtam, a jobbkezem hüvelykét az alatt széki fű-főzetbe áztatva.

De hát én még most is visszagondolok erre.

S most, amikor már nevezetes ember lettem, akinek hírnevét a filoxerák, szőlőmolyok és firkáló férgek milliói hirdetik s körüljárók viruló telkemben, gyönyörködve gyümölcssterhelte fák, bokrok és szőlők ismerős világában, mindig eszembe jut, hogy én ennek az alapját a jó *Pesti Napló*-nak köszönöm. Adjon az Isten neki is még sok időközön át bőséges szüretet!



esőzések miatt a gabona cséplést és takarítást nem eszközölheték és így a gazdák, valamint a részesek el vannak foglalva. Feltehető volt azonban, hogy a bucsu alkalmával egyetlen egy vidéki plébános sem látogatta meg a helybeli parochiát?!

— **Ki akar segédjegyző lenni?** A II-od segédjegyzői állásra pályázat van hirdetve, pályázatokat f. évi szeptember 30-ig lehet beadni a járási főszolgabírói hivatalhoz.

— **Félreértésből.** Mint lapunk m. vasárnapi számában jeleztük, az a hír volt elterjedve, hogy Szentés város derék apát-plébánosa, Ullár István dr. a csongrádi bucsuról híveit visszatartotta; nevezetesen: azt hangoztatta a templomi szószékről, hogy augusztus 15-én elvesz a világ, tehát maradjon mindenki otthon. Mi, ösmerve Ullár István fenkölt gondolkodását, a rólla terjesztett hírt kétségbe vontuk. Most, már kisért, hogy a hír terjesztése félreértésen alapult. Ugyanis: ezelőtt szokásban volt, hogy a szomszéd községekben tartandó bucsura a templomi szószékekből az illető plébánosok felhívták a r. kath. hívók figyelmét. Most azonban a szentesi r. kath. templomban a régi szokástól eltérőleg nem hirdették ki a csongrádi bucsut. E miatt a szentesi r. katolikusközül többen felkeresték Ullár István dr. szentesi apát-plébánost, ki a tudakozóknak azt mondta, hogy megtartják ugyan nálunk a bucsut, de azt tanácsolja híveinek, hogy amennyiben a kritikus napok majd mindennap ismétlődnek, hát inkább maradjanak otthon családjuk körébe, ne hogy szerencsétlenségnek tegyék ki magukat. A plébános kijelentését valaki vagy szándékosan, vagy tévedésből félremagyarázta és úgy terjedt el a hír, hogy augusztus 15-én elvesz a világ.

— **Tömeges fölrándulás a kiállításra.**

A helybeli ipartestület tömeges fölrándulást tervez az orsz. kiállítás megtekintése céljából a fővárosba, az ipartestület tagjai mélyen leszállított árak mellett juthatnak most ez alkalommal Budapestre, ajánljuk tehát, hogy a kinek csak módjában van, e kedvező alkalmat ne szalassza el.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesültünk, özv. Krpalek Ferenczné, Krpalek Lajos édes anyja f. hó 21-én elhunyt. Béke poraira!

— **Az állathörök elértéktelenítése.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara, Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter leirata alapján, ismételten fölhívja az érdekelt gazdákörök figyelmét, hogy az állati bőröknek az állatok farán sütvással való bélyegzését vagy teljesen mellőzzék, vagy pedig azt az állat szarván, esetleg álkapesán alkalmazzák.

— **Füredés áldozata.** Huszka Pál csongrádi lakos kubikos családjával együtt a mentesített gáton dolgozott, vele volt Pál nevű 8 éves fia is, ki a nehéz munkában segítette atyját. F. hó 21-én — pénteken — a déleléd elfogyasztása után, hogy szülői a nehéz munka közben pihenni tértek, Pál a közeli vízzel telt kubigödörbe ment fürödni, vigyázatlanságból azonban a mélyebb részre tévedt, uszni nem tudott s a szerencsétlenség hírére oda futó atya csupán a holt testét tudta kiemelni a vízből. Megkísérelték a test dörzsölését, de a jobb létre szenderült lélek nem tér vissza többé az elhagyott porhüvelybe. A körülmények azt mutatják, hogy szülői gondatlanság okozta halálát.

— **A hétszer büntetett.** Heringer József helybeli illetőségű csavargó, ki látoga-

tásaival szerencsétlente már az ország valamennyi nagyobb városát s lopás miatt már 7 ízben volt büntetve — újból a szegedi törvényszék elé került. Ez alkalommal az a vád ellene, hogy f. évi május hó 23-án Rosenfeld Albert boltjába szívert menzén vásárolni, ajánlkozott, hogy a mérleget megjavítja s míg a mérleg javításával foglalkozkodott, ezalatt Rosenfeld asztalfiókját feltörte s abból 5 frtot ellopott. — Vádolt tagadott a végtárgyalás folyamán s bár a kihallgatott tanúk is terhelőleg vallottak ellene, — a mennyiben látták őt Szlavik János koresmájában mulatozni; — de a törvényszék a tárgyi tényálladékok beigazolva nem látván, a vádlottat a lopás vádjától felmentette ezúttal.

— **Vásárok.** A f. hó 24-én és 25-én lesz nálunk az idei nyári országos vásár megtartva, melyre — sertések kivételével — minden más lábasjószág felhajtható. — Ó-B é b á n pedig szeptember hó 5-én lesz az idei nyári országos vásár.

— **Nagy tűz pusztít,** midőn e sorokat írjuk, szombat délután özv. Faragó Mihályné tanyáján, hol a gépből egy szikra a kazalba szállt és meggyújtotta: a kár eddig is már tetemes és alig hihető, hogy a kivonult tüzoltóság is gátat fog vethetni a romboló elem pusztításának. Ugy tudjuk, hogy a termés biztosítva volt.

— **Kisért a cholera.** Pavlanet Janó szentesi bérkocsis a napokban Csongrádon járt, kit a jó hajtásért, bérlője, Buck ügyvéd ur egy kis borralalóval ajándékozott meg. Janó pedig nem azért Janó, hogy ne tudja, miként a borralalóért — pálinkát is adnak, nyomban kísérletet tett ez iránt, a mi várakozáson felül sikerült, amennyiben oly jó szándóku pálinkát vett be, hogy szegény Janó sanyaru állapotán annyira elszomorodott, hogy menten megindult, s a hol bement, ott ki tört, s ha nem kért is e get, de viszont úgy v á g t a f ő l d h ő z szegény Janót a hálátlan pálinka, hogy a görcs is megrántotta, mit látva az egészség hivatott személyesítője, menten kisütötte, hogy a szerencsétlen Janó — choleras; mi természetesebb, minthogy rögvést beszállítandó a ragályos kórházba, s még az ez iránt való intézkedések megtételek volna, ucczu neki Janó, s illa kerek, nád a berek, közibe vágott, mint az a bizonyos atyánkfia az egy lónak s haza zónázott tágabb hazájába Szentésre, hol már várta őt az igazságszolgáltatás óre azon parancsolattal, hogy miután a ragály kórházba való szállítás elől megszökött, letartóztatandó: miután azonban Pavlanet Janó beigazolta, hogy „sak egyszár tört ki a gugyi“ mi alatt ő egész tűzokádó hegygyé változott és megfogadta, hogy Csongrádon többé nem iszik „gugyit“, szabadon bocsájtották.

— **Jókai és a Pesti Napló.** Augusztus 20-ikán Magyarország legrégebb napilapja, a Pesti Napló, azzal a meglepetéssel szolgált, hogy külön ünnepi mellékletben kiadta azokat a vezércikkeket, amelyeket negyvenhét esztendő fennállása óta a Szent István napokon közölt. Eltekintve attól, hogy ez a gyűjtemény valóban historia jelentőségű, mert mint egy gőcponban meglátható benne az utolsó századfél egész története — másrészt páratlan a maga nemében, mert nincsen magyar újság, amely így tudná megmutatni, mennyire egy volt az ő multja az egész vágyaival és törekvéseivel. Magyarország ezredéves fenállásának ünnepén, amikor a nemzet s minden egyes fia emelkedet hangulattal tekint vissza a multba: a Pesti Napló joggal mondhatja el magáról, hogy a saját multjában az ünnepelő nemzet multjának

egyik legszebb korszakát látja. S éppen azért a Pesti Napló ezúttal vezető helyen nem a szokásos politikai elmélkedést közli, hanem az ünnepi pillanatnak megfelelően, Jókai Mór, a koszorus regényíró szólaltatja meg, aki ragyogó tollal írja le az ő dolgát a Pesti Naplónál s mint az utolsó századfél legnagyobb krónikása, megmutatja, hogy milyen szerepe volt az egész idő alatt a Pesti Naplónak a magyar nemzet nagy küzdemeiben. Amikor ő a Pesti Naplónak bőséges szüretet kíván, ez nem egyszerű szóllás mondás, hanem elismerése annak az óriási munkának, amelyet a Pesti Napló sokáig, minden segítő társ nélkül is híven és lelkiismeretesen végzett.

### Közgazdaság.

**Gabonatözsde.** (Bpest aug. 19. A mai gabonaiüzlet igen szilárd irányzatban folyt le, mert a helyi készletek igen gyengék, a hozatalok pedig csak kisebb tételekből állnak és a tartózkodó kínálaton nagyon is észlelhető volt a rosszul sikerült aratási eredmény hatása. Buzában nagyobb tételt csupán a szomszéd szerb államból hoztak, míg belföldi áruból csak leginkább waggontételek kerültek a piacra. A legmagasabb árban, 6.82 $\frac{1}{2}$  frton a 81 kilós tiszavidéki buza kelt el, míg legalacsonyabban 6.45 frton a 75.7 kilós pestvidéki áru kelt el. Egy rakomány 76.7 kilós szerbiai buza 5.55 frton kelt el átmenetileg. Az összforgalom 40.000 métermázsára tehető, melyért 5 krral magasabb árat fizettek. Egyéb gabónaneműek közül rozsbán élénk volt a kereslet, de mert a gyenge kínálatban nem talált kielégítést, úgy az árak 10 krral emelkedtek és 5.65—5.70 frton jegyeznek itteni paritásban. Árpa nyugodtabb, takarmányáru 3.70—4 frtot, égetni való 4.75—5.50 frtot, sörárpa 6—7.50 frtot jegyez minőség szerint. Zabban gyenge volt a forgalom, az árak változatlanul 5.25—5.65 frton jegyeznek. Tengeri gyenge forgalom mellett 3.45—3.55 frton.

### Egyet-más.

#### Lefőzte.

Egy csinos parasztleány futott elszabadult számara után.

Egy urfi, látva a csinos leányt, megszólította:

— Hová való vagy, babám?  
— A szomszéd faluba, felelt a leány.  
— A szomszéd faluba? nem ismered ott a bíró lányát?  
— Igenis, ismerem.

— Légy szives galambom, végy át egy csókot tőlem a számára.

S azzal megakarta csókolni a leányt.

De ez félreugrott s így szólt:

— Ha olyan sürgős, uram, kérem, adja át a csókot számaramnak, az sokkal hamarabb ott lesz, mint én!

#### Büszkeség.

— Már nem vagy újságelarusító?  
— Nem, páholynitogató lettem.  
— Hogy megy a sorsod?  
— Nagyon jól, mindég éreztem, hogy nem az irodalomra születtem, hanem a szinpadra.



### A gainai leányvásár.

— A móczok között. —

Jössz-e a gainai leányvásárra? — kérdezték tőlem? Kétszer sem kellett kérdezni.

Reggel 8 óra volt még csak, mikor felértünk a gaina nyugati csucsára, mely Halmágy felől esik s oldala erdős, de legtetején tisztás van. Ezen a csucson látható rombadólva az a homokkőből kifaragott emlékkő, melyet a móczság az ő negyvennyolcadiki vezérük: Janku kezdeményezése folytán állíttatott ide ő felsége a király 1855-iki itt lételeének megörökítésére, midőn Halmágy felől lovagolt fel ide. Az emlékkő

egy táblái most már szerteszét hevernek a földön, — meg van ugyan a feliratos kőtábla is féloldalra dőlve, de betűi részint lekoptak, részint bemooskolódtak úgy, csak hosszabb idő alatt volnának részben felismerhetők.

De nekünk elég volt ezzel az elolvasással pár kísérletet tenni, a mi nem sikerülvén, átadtuk magunkat annak a felséges vidék szemlélésének, mely által méltán volt elragadtatva ittlétekor királyunk is, mert ennél fényesebb panorámát alig képzelhetni, mint innen a Gaina király csucsáról.

Északon a Bihar hármassága, melyek mellett szerényen húzódik meg a csucos Dobrin, — nyugaton Halmagy és hegyes völgyes vidéke, — délre a Fehér-Körös völgye a hunyadi és krassó-szörényi hegyekkel, délkeletre a hatalmas Vulcán szikla, háttérben az abrudbánya hegyekkel és a lemetszett oldalú hatalmasan önálló fel-emelkedő Detonétával, — keletre a Székelykő a toroczkói hegyek, a tordai hasadék s az Aranyos-völgy felséges hegyei és sziklái itt-ott egy-egy távoli város vagy falu, vagy pásztor kunyhó, legelésző nyájak a nagyobb völgyekben egymásra toluó éles csucos gerinczű apró hegyek. Oly felséges, oly elragadó vidék, a mely minden fáradságot bőven kárpótol.

A Gaina másik, Vidra felül (keletre) eső csuca és a két csucs között lehajló széles hegyhat egészen tiszta fa és bokor nélküli gazdag legelő, a hol van a leányvásár.

Most már a gainai leányvásár nem egyéb a mócz fiatalság ismerkedésénél, a mire csak egy ilyen kijelölt helyen lehet alkalmuk, mert nemcsak faluk, hanem házaik is úgy szerteszét vannak szórva, hogy egymással alig találkoznak.

Itt azonban összejönnek megismerkednek, itt a fiatalság 3-4 csoportban tánczol reggeltől estig, vagy még az itt gyakori eső, vagy a csendőrség, ha ezt a közbiztonság érdekében szét nem veri.

Nagyon érdekes ez a táncz, de még érdekesebb az a szokás, hogy a gazdagabb mócz lányok 3-4 öltözet ruhát is hoznak magukkal az általvető tarisznyában és midőn elvégzik az egyik tánczot, ott a közönség előtt annak szemelattára levetik előbbi ruháikat s más ruhába öltöznek. A nélkül, hogy feszélyezné őket a körülvevők bámulása.

A mócz fiatalság meglepően szép és derék. Az ember nem győz eleget bámulni rajtuk, kivált arcuk üdeségén. Soha finomabb és gyöngédebb fehérségű harmat üdeségű arcokat nem láttam, mint ezeknél a mócz lányoknál és fiuknál, — azt hihetné az ember, hogy fátyol védi arcukat a szél és napsütés ellen, — pedig a lányok fedetlen fővel, a fiuk keskenyszélű kalappal járnak. Ennek az arcfinomságnak nem lehet más oka, mint a havasi levegő, mely oly csodálatosan jó hatást tesz az emberre. A későbbi korban azonban vész az arc finomsága és szépsége.

Mig a fiatalság tánczol, addig az idősebbek a tulajdonképpen vásárban néznek szét és vásárolnak cserépedényt, kácsát, fekete-cseresznyét, faedényt, bőrmellényeket és színes gyöngyöket, apró kis furulyákat és havasi kürtöket, melyek bükkfából vannak készítve.

Halmagy felől ökör szekérrel is lehet jönni ide a Gainára, de másfelől csak lóháton és gyalog.

Nagyszerűen töltöttük az időt mi és teljes lélekkel gyönyörködtünk a vidék szépségében, a mócz fiatalság multságában, a vásár mozgalmasságában és az egész jelenet festői bájában.

Délután már oszladozni kezdett a vásár két órakor, mi is visszafordultunk éjjeli tanyánk a Zunoga felé s utközben gyönyörködtünk abban a nem mindennapi látványban, a mint a mócz leányok — a lóra fiu módjára ülve — örült sebességgel versenyt futottak a fiukkal a hegy tetőjén. Soha sem láttunk még ilyen szépen feldíszített cirkusz t s ilyen érdekes szereplőket

K. Nagy Sándor.

### Gőzhajózási menetrend.

Érvényes 1896 évi márczius hó 29-étől további intézkedésig mindennap péntek kivételével

Csongrád és Szeged között (72 km.)

Csongrád	ind.	5 óra 00 perc	reggel
Szentes	"	5 óra 35 perc	"
Csany*	"	6 óra 20 perc	"
Mindszent	"	6 óra 45 perc	"
Algyő*	"	8 óra 10 perc	"
Szeged	érk.	9 óra 00 perc	"

Szeged és Csongrád között (72 km.)

Szeged	ind.	2 óra 30 perc	d. u.
Algyő*	"	3 óra 30 perc	"
Mindszent	"	5 óra 40 perc	"
Csany*	"	6 óra 10 perc	este
Szentes	"	7 óra 10 perc	"
Csongrád	érk.	7 óra 45 perc	"

Szolnok és Szentes között (97 km.)

Szolnok	ind.	1 ó. 30 p.	d. u.
T. Várkony	"	2 ó. 20 p.	"
T.-Vezseny	"	2 ó. 40 p.	"
Ó- és Uj-Kécske**	"	4 ó. 10 p.	"
T.-Kürt Inoka***	"	5 ó. 00 p.	"
T.-Ugh	"	5 ó. 20 p.	"
Csongrád	érk.	6 ó. 40 p.	"
Szentes	"	7 ó. 10 p.	este

Szentes és Szolnok között (97 km.)

Szentes	ind.	3 ó. 30 p.	reg.
Csongrád	"	4 ó. 15 p.	"
T.-Ugh	"	5 ó. 45 p.	"
T.-Kürt Inoka***	"	6 ó. 20 p.	"
Ó- és Uj-Kécske**	"	7 ó. 10 p.	d. e.
T.-Vezseny	"	8 ó. 45 p.	"
T.-Várkony	"	9 ó. 05 p.	"
Szolnok	érk.	10 ó. 00 p.	"

\*Ladik állomások.

\*\*A gőzösök Uj-Kécskén kötnek ki.

\*\*\*A gőzösök T.-Kürtön kötnek ki.

### Vasuti menetrend.

Szolnok—Budapest.

Szolnokról indul 11 óra 46 p. délelőtt, 4 óra 55 p. délután, 2 óra 30 p. éjjel, 5 óra 23 p. reggel. Budapestre érkezik 1 óra 50 p. délután, 8 óra 15 p. este, 5 óra 50 p. reggel és 7 óra 25 p. reggel.

Budapest—Szolnok.

Budapestről indul 8 óra 25 p. reggel, 2 óra 10 p. délután, 7 óra 10 p. este és 9 óra 15 p. este. Szolnokra érkezik 11 óra 24 p. délelőtt, 4 óra 07 p. délután, 10 óra 16 p. éj. és 11 óra 12 p. éjjel.

Csongrád—Félegyháza—Szeged.

Csongrádról indul 9 ó. 20 p. d. e., 1 ó. 55 p. d. u. Félegyházára érkezik 10 ó. 21 p. d. e., 2 ó. 56 p. d. u. Félegyházáról ind. 12 ó. 19 p. d. u., 4 ó. 48 p. d. u. Szegedre érkezik 1 ó. 47 p. d. u., 5 ó. 49 p. d. u.

Szeged—Félegyháza—Csongrád.

Szegedről indul 10 ó. 01 p. d. e., 2 ó. 31 p. d. u. Félegyházára érkezik 11 ó. 04 p. d. e., 4 ó. 3 p. d. u. Félegyházáról ind. 12 ó. 25 p. d. u., 5 ó. 10 p. d. u. Csongrádra érkezik 1 ó. 25 p. d. u., 6 ó. 10 p. este.

Félegyháza—Budapest.

Félegyházáról indul 11 ó. 6 p. d. e., 4 ó. 13 p. d. u. Budapestre érkezik 1 ó. 25 p. d. u., 8 ó. 25 p. este.

Budapest—Félegyháza.

Budapestről indul 8 óra 30 perc reggel, 2 óra 25 perc délután, 4 óra 25 perc délután. Félegyházára érkezik 12 óra 11 perc délután, 4 óra 47 perc délután, 7 óra 57 perc este.

Felölts szerkesztő: **Éder János.**

Kiadóaptalajdonos: **Weisz Márk.**

### Jelzálog

## KÖLCSÖNÖKET

földbirtokra 3 $\frac{1}{2}$ %, házakra 4 $\frac{1}{2}$ %, másnemű ingatlanokra 5% mellett **legmagasabb összegekben ajánlunk.** E kölcsönök konvertálásoknál bélyeg és illetékmentességet élveznek.

Erdőkihasználások, birtok parcel-lázások átvétele. Birtokok szövetkezeteknek hosszú lefizetési tartamra eladatnak.

**„MAGYAR LLOYD“**

közgazdasági vállalat.

8-4

Budapest, Király-utca 70.



432 1896. vh. sz.

### Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csongrádi kir. járásbiróság 2704/896. számú végzése által a **Csongrád-városi takarékpénztár** felülfoglaltatá javára lak Csongrádon végrehajtást szenvedett **Szluha József** ellen, lak. Csanyon 350 frt tőke, ennek 1896. évi február hó 22. napjától számítandó 6% os kamatai és eddig összesen 48 frt 01 kr. perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felülfoglalt és 466 frtra becsült szoba butorból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3312/896. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Csanyon, alperes lakásán leendő eszközzésére **1896-ik évi augusztus hó 24-ik napjának delelőtt 9 órája** határidőül kitűzetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen — az 1881. LX. t. cz. 107. § a értelmében — a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az 1881. évi LX. t. cz. 3. § a értelmében, kik az árvereltetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírottnál egy példányban írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. Végre kötelesek bérbe- vagy haszonbérbeadók az 1881. évi LX. t. cz. 112. § a értelmében azon követelés összegét, melyre nézve törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdéséig alulírottnál bejelenteni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csongrádon, 1896. évi augusztus hó 10. napján.

**Bogyó János,**  
kir. bírósági végrehajtó.